

SÈRIE 3

CRITERIS GENERALS

Pregunta 1

S'ha de desenvolupar una de les dues qüestions proposades.

La pregunta val 5 punts que es distribueixen de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per a la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs.

Avaluació dels continguts (3 punts):

No es tracta que l'examinand resolgui la qüestió amb respostes disperses sinó que elabori la seva resposta en forma de tema. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte no indicat expressament en l'enunciat o el text proposat en una de les qüestions, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs (2 punts):

Es valorarà la claredat de l'escriptura, la pertinença de les idees i la capacitat d'establir relacions entre les diferents qüestions proposades.

Pregunta 2

S'ha de desenvolupar un dels dos comentaris proposats.

El comentari de text es podrà puntuar amb cinc punts, distribuïts de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per als aspectes metodològics del comentari.

Avaluació dels continguts (3 punts):

El comentari de l'examinand no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests aspectes que no es resolgui en el redactat no sumarà la puntuació que li correspon. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament a l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Aspectes metodològics del comentari (2 punts):

Es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que mostri l'examinand i, en general, els aspectes propis de la redacció. Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure les idees de forma argumentada, establir vincles amb altres elements de l'obra i demostrar els coneixements dels aspectes retòrics de l'obra: mètrica, figures estilístiques, gèneres, etc.). No s'ha de valorar negativament una estructuració excessivament escolar (context, tema, estructura...). El que cal valorar negativament és que l'examinand prescindeixi de comentar el text i el prengui com a pretext per a una acumulació d'idees sense cap lligam amb el fragment proposat.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: fluïdesa, adequació del vocabulari, claredat en la redacció i puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Reducció per errors de llengua

- La reducció de nota ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.
- Es restarà un punt de l'examen si hi ha errors greus d'ortografia, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...
- Es restarà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats usos dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt.
- Si els errors fossin molt greus o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global podria arribar als dos punts.
- No es restarà de la puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de pocs errors lleus.
- Quan s'apliqui una reducció de la nota per alguns dels motius indicats, s'assenyalarà en l'espai destinat a tal efecte.

CRITERIS ESPECÍFICS

OPCIÓ A

[*El cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra]

1. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
  - Si comenta les característiques principals dels dos mons contraposats. D'una banda, hi ha la realitat del poble mariner en tota la seva força, representat per la realitat estricta del cafè de la Marina i la vida dels pescadors, associada al sacrifici, l'opressió, la pobresa, la desesperació, però també a la simplicitat, la dignitat, el coratge. D'altra banda, la vida de ciutat, associada a la riquesa, l'escepticisme, la corrupció moral, però també a la llibertat, la modernitat. (1,5 punts)
  - Si comenta com aquesta dialèctica entre camp i ciutat es projecta en els personatges i en el desenvolupament de la trama. La contraposició entre els dos mons, explícita però no maniquea, entra en joc a partir de l'enfrontament entre els dos pretendents de Caterina, Claudi (el pescador pobre, geniüt i alcohòlic, representant de la passió més genuïna) i *monsieur* Bernat (el marxant de peix, vingut de fora, de ciutat, figura de la primàcia de l'estabilitat material), i l'evolució del triangle amorós, motor principal de l'acció. El matrimoni entre Caterina i Claudi al final de l'obra, així com la decisió de la parella de quedar-se al poble i no marxar a les Amèriques és una celebració de les virtuts de la vida al poble, a l'hora que marca el seu caràcter opressiu, indefugible. La dualitat entre camp i ciutat és visible també en la contraposició entre dos personatges femenins: la peixatera del poble, Rufina, murmuradora i hipòcrita, i l'artista barcelonina, temptació carnal per a Claudi. (1,5 punts)

[*La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda]

1. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir, si reflexiona de forma raonada i coherent sobre l'afirmació de Rodoreda ("*La plaça del Diamant* és per damunt de tot una novel·la d'amor") a partir de la interpretació de la relació de Natàlia amb el seu segon marit: l'amor profund que sent per Antoni, el seu agraïment, el contrast amb la seva relació amb en Quimet, la felicitat reflexiva (melancòlica?) de Natàlia al final de la novel·la.

[*Luces de Bohemia*, de Ramón María del Valle-Inclán]

2. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
  - Si explica que el diàleg és el que clou l'obra, al final de l'"Escena última". El diàleg té lloc a la taberna de PICA LAGARTOS, on coneixem, de la mà de la PACONA, de la mort per asfíxia de la dona i la filla de Max Estrella, a qui han enterrat fa molt poc sense pena ni glòria. Acaba de revelar-se la

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys

Maig 2016

naturalesa mesquina de Don Latino, que celebra bevent que li ha tocat la loteria, gràcies a un bitllet que havia robat a Max. (1 punt)

- Si analitza la teoria de l'esperpent i la relaciona amb el que succeeix en el fragment: l'exaltació de l'absurd, la misèria i la mesquinesa humanes, la mort, el suïcidi, el paper de l'intel·lectual en la societat, la denúncia de la situació social, moral i política de l'Espanya de la Restauració, etc. (2 punts)

Si l'alumne complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

[Marinero en tierra, de Rafael Alberti]

2. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que el poema dona veu a un jove que, des de terra estant, es dirigeix al seu pare, a qui li retreu que l'allunyés del mar. Es valorarà especialment si l'alumne, a més de parafrasejar les imatges del poema, és capaç de proposar-ne una interpretació coherent i argumentada, que les posi en relació amb les idees de nostàlgia i llibertat. (1 punt)
- Si analitza les característiques mètriques del poema, format per cinc estrofes molt breus (quatre d'elles són díctics), amb versos d'art menor, predominantment octosíl·labs, contrastats amb versos encara més curts, de tres i cinc síl·labes, i en destaca la seva senzillesa, l'avançament més emocional que de contingut, el moviment dels versos llargs i curts com una mimetització del vaivé de les onades, la importància del vocatiu "padre" i de les preguntes retòriques, les imatges que associen el mar amb la vida però també amb el somni i la mort. (1 punt)
- Si mostra com el to del poema és coincident amb trets generals de *Marinero en tierra*: la nostàlgia per una vida vora la mar, cert sentiment de pèrdua associat a l'abandó de la infantesa, el gust per formes molt senzilles, que recuperen la tradició lírica popular. (1 punt)

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

OPCIÓ B

[*El Aleph*, de Jorge Luis Borges]

- 1.a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir, si exposa els principals temes i motius de l'obra i els il·lustra amb exemples: la identitat de l'ésser humà ("La casa de Asterión"), el temps i l'eternitat ("El inmortal", "La escritura del Dios"), l'infinit ("El Aleph"), el laberint ("La escritura del Dios", "Los dos reyes y los dos laberintos"), la fragilitat del coneixement ("Los teólogos", "El Aleph"), la responsabilitat personal, sovint tràgica ("El muerto", "*Deutsches Requiem*", "Emma Zunz").

[*La colmena*, de Camilo José Cela]

1. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:
- Si descriu i interpreta de manera argumentada l'estructura fragmentària de la novel·la, que defuig l'esquema clàssic d'inici, nus i desenllaç: el text està compost per 215 fragments separats per un espai en blanc, agrupats en set capítols de diversa extensió. Això implica que no hi ha linealitat temporal, ni continuïtat argumental, ni unitat a partir d'un personatge protagonista. L'estructura s'articula en torn a una trama dèbil, que va a la deriva, com els personatges, que són multitud; un protagonisme col·lectiu, doncs; un arc temporal molt breu (tres dies); l'acumulació dels detalls de la vida quotidiana; l'abundància de diàlegs; final obert, etc. (1,5 punts)
  - Si comenta de manera argumentada el sentit del títol de la novel·la: la "colmena" simbolitza una determinada visió de la ciutat (La ciudad: ese sepulcro, esa cucaña, esa colmena) com l'espai de la misèria i l'agonia col·lectives, i té a veure amb l'estructura fragmentada de l'obra (cada petit fragment de la trama és com una de les múltiples cel·les que conformen un rusc o "colmena"). Té a veure amb el fet que sigui una novel·la coral, sense protagonistes clars, amb l'excepció potser de Martín. L'objectiu principal de l'obra és escriure la crònica de la vida quotidiana, composta de múltiples històries, totes elles rellevants, i a l'hora insignificants, vides minúscules amb destins incerts. (1,5 punts)

[*Visions & Cants*, de Joan Maragall]

2. a. Els tres punts corresponents al contingut es poden assignar si l'alumne/a tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes (0,75 punts per cadascun), és a dir:
- Si situa el poema en el context del llibre, específicament en la secció segona, l'"Intermezzo", entre les "Visions" i els "Cants". Es valorarà que l'alumne relacioni les característiques generals del poema amb alguna de les característiques definitòries de la secció a la qual pertany: l'atracció per la natura i el paisatge, l'espontaneïtat en l'estil, etc. (0,75 punts)
  - Si analitza el punt de vista del poema i els trets fonamentals dels personatges principals: el jo poètic contempla l'escena des d'un punt de

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys

Maig 2016

vista privilegiat: mira la tempesta i la gent que mira la tempesta; la gent de la vila, que s'ha aplegat al balcó per veure com plou, representa la passivitat i la desconexió de l'home de ciutat vers la natura, que contempla des de la distància i seguretat de la muralla "amb un ull quasi incommovable"; el pastor, en canvi, representa el lligam físic i moral vers la natura, propi de la gent de camp. (0,75 punts)

- Si identifica i comenta el tema i el significat del poema: el contrast entre el camp i la ciutat. La contraposició entre els que experimenten la natura com una forma d'espectacle i els que hi viuen, la treballen i pateixen els seus efectes. (0,75 punts)
- Si analitza satisfactòriament alguns aspectes formals: quatre estrofes de versos decasíl·labs. La primera, la segona i la quarta estrofes estan compostes de quatre versos amb rima encadenada assonant; la tercera té sis versos, també de rima assonant, però només en els versos parells. Ús d'un llenguatge planer. (0,75 punts)

Si l'alumne complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

[El temps de les cireres, de Montserrat Roig]

2. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si situa el fragment hores després de la boda de l'Encarna, la minyona de la família Miralpeix, i pocs dies després que Natàlia retornés a Barcelona des de Londres, on havia viscut els darrers anys de la seva vida completament desconnectada de la família. Es valorarà especialment que l'alumne esbossi els trets de caràcter de Natàlia (una dona madura que ha comprès que la fugida és impossible) i del seu nebot Màrius (un noi egoista, triomfador, que vol escapar de la realitat que l'envolta). (1 punt)
- Si explica que Barcelona és alhora l'entorn urbà que permet a Montserrat Roig fer una crítica realista de la societat catalana dels anys 70, i una imatge que funciona de correlat objectiu de la identitat de Natàlia, de la qual no pot, per tant, fugir. (1 punt)
- Si explica que el títol de la novel·la, que s'al·ludeix en aquest fragment, prové d'uns versos del poeta de la Comuna francesa, Jean Baptiste Clément, per qui aquells versos representaven el paradís perdut de la infantesa, i que Emilio i Natàlia els repetien sovint perquè per a ells el temps de les cireres representava llavors la felicitat que havia de venir, en la qual focalitzaven el sentit de la vida. (1 punt)

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.